

Politikai napilap.  
Megjelenik (vasárnap és  
ünnepnap kivételével)  
mindennap délután  
4 órakor.  
Szerkesztőség és ki-  
adó hivatal:  
Via Ciotta 28.  
Telefon sz.: 778  
Szám 4 fillér,  
Vidéken 6 fillér,

# FIUMEI HIRLAP

Előfizetési ár:  
Helyben házhoz hordva  
Egy hónapra . . . 1 k. 20 fill.  
Negyedévre . . . 3 k. 60 fill.  
Vidéken, postal szétkü-  
déléssel:  
Egy hónapra . . . 1 k. 80 fill.  
Negyedévre . . . 5 k. 40 fill.  
Hirdetési díj: Egy 4 ha-  
sábos nonpareille sor 10  
fillér. Hivatalos hirdeté-  
sek egy sor 20 fill.

## A parlament.

A képviselőház pénteken tartja utolsó érdemleges ülését a nyári szünet előtt. Ebben az ülésben az ugynevezett appropriációs javaslatot, vagyis a miniszterelnök által a képviselőház mai ülésén beterjesztett törvényjavaslatot az 1906-ik évi állami költségvetésről tárgyalja. A főrendiház szombat délután tart ülést, hogy letárgyalja a költségvetést és az appropriációs javaslatot s így a képviselőház a jövő héten valószínűleg még formális ülést tart a főrendiház üzenetének tudomásul vétele végett. Ugyanebben az ülésben a képviselőház el fogja magát napolni egészen október 15-ig. A nagy, harmadfél havi nyári szünetet azért tartja szükségesnek a kormány, hogy ez idő alatt az egyes miniszteriumoknak legyen idejük mindama nagyfontosságú törvényjavaslatok elkészítésére, amelyeknek benyújtását a mostani költségvetés tárgyalása alatt az őszre ígérték az egyes miniszterek.

A parlament eddig működéséből még nem is lehetett a kormány igazi programjára következtetni. Azok a törvényjavaslatok, miket a Ház elfogadott eddig, azok a régi miniszteriumtól átvett tervezetek voltak.

Azoknak a törvénynyé tétele benne volt azokban a békepontokban, miket a koalíció vezérei állapítottak meg a bécsi politika irányítóival. Birálni a kormányt a beterjesztett törvényjavaslatai miatt éppen ez okból nem is lehet, mert eddig ugyszólván nem ő cselekedett, hanem csak teljesítette azokat a kötelezettségeket, miket ugyan kissé könnyelműen, de mégis jóhiszeműen magára vállalt abban a reményben, hogy átesve ezeken, a komoly, valódi nemzeti politikát kezdheti meg. Nos, ezt várja minden magyar ember. Az őszi költségvetés idejével érkezik el ugyszólván a parlament önálló akaratának szabadsága. Új törvények alkotásai előtt állunk. A nemzet méltó türelemmel várt az időre, mikor a parlament leveti a kezére vett bilincseket, a terheket, miket a béke árúval kellett magára vállalnia s megkezdődhetik a nemzeti ideálok komoly megvalósítása.

A miniszterek eddig még nem ismertették meg a nemzettel a programjukat. Hiában is tették volna. A jelen kötelezettségeivel homlokgyenest annak ellene kellett volna cselekedni. A nemzet nem értette volna meg, vajjon a magyar nem-

zeti program mellé hogyan lehet oda állítani a mindent megadó politikát, a múlt idők sokszor gyászos emlékü loyaltást, melylyel mar többet áldoztunk a „közös“ hon javára, — saját rovásunkra — mint a mennyit az megérdemelt volna a magyar nemzet iránt tanúsított jóakarát helyébe, a mi nem is létezett soha.

Várjuk az ősz, az őszszel az igazi magyar parlament hazafias működését. Egy-egy tárca költségvetése ugyan már előre fényét veti annak a programnak, mit egyes miniszter szabni akar a legközelebbi jövődben. Így a kereskedelmi miniszter. Nagy kereskedelmi, ipari és vasuti politikának tervezeteit tartja már csirájában, miket a parlamenti viszonyok kedvező változásakor fog a Házal részletesen megismertetni.

A képviselőházon a sor, hogy azokat megvalósítsa. Azt a békét, mit Ausztriával kötöttünk s a mely a monarchiának pénz- és véráldozattal szerezte meg újból erejét, nem lehet ingyen adni. Nekünk is vannak vágyaink, jogokon alapuló követeléseink. A nagy békekötés után eddig csak a magyar parlament fizetett. Rajtunk a sor, hogy kapjunk, hogy nemzeti vívmányokat szerezünk s papiroson álló jogainkat megvalósítsuk. Az őszi költségvetések idejéig most már türelemmel kell várakoznunk. A miket már megadtunk, nem vehetjük vissza; csak vissza *szerezhetjük* jogos követelményeink bátor megvalósításával.

**Millió bevándorló.** Newyorkból jelentik: A hivatalos jelentés szerint 1,062.054 személy kelt át egy éven keresztül az oceanon. Szomorú az, hogy a bevándorlók nagy része férfiakból állott. Nem kevesebb, mint 605.714 férfi jött Amerikába, ezzel szemben csupán 270.829 nő. De azért ezek a szegényeknek látszó bevándorlók szép summát hoztak magukkal. A pénz, melylyel a bevándorlók rendelkeztek, kerek 19,000.000 dollárt tesz ki. A bevándorlottak közül 7877 egyént nem bocsátottak partra valami nagyobb testi hibájuk miatt, de közöttük volt 195 olyan, kit a törvény visszakívánt. A legtöbb bevándorló olasz volt 221.606 olasz keresett Amerikában új hazát. Az olaszok után 125.000 orosz zsidó özönlött Amerikába. Magyarok ez évben jóval kevesebb számban hagyták oda hazájukat, mint az utolsó évben.

Ebből az alkalomból a New-York Times, foglalkozva a *nagyarányu magyar bevándorlással*, ezeket írja: „Az Ausztriából és Magyarországból érkezettek nagy számát több okból nem lehet szívesen fogadni. Az első ok a magyarok nagy részének irás-tudatlansága, törvénytelensége s végre pedig az, hogy háromnegyed részük New-York körül telepedik le, ahol feleslegesek és alig egynek részük megy a nyugatibb államokba, hol nagyobb szükség van

munkásra; nem kézimunkások és csupán izomerejüket hozzák magukkal s ami még mindennél rosszabb, épp úgy nem asszimilálódnak, mint a kínaiak.”

A vádakra az amerikai „Szabadság“ válaszol: A felsorolt vádak a magyarok ellen nem igazak. A magyaroknak 78—90 százaléka irni és olvasni tudó emberekből áll: a mostani magyar bevándorlók óriási százaléka tegygyesebb kézműves: asztalos, lakatos, gépész, kovács, ács, bádogos, palafedő stb. az itthon földművelők, akik itt a legdurvább munkát végzik, nemcsak s szántásvetéshez értenek, hanem a konyhakertészethez, gyümölcs-termeléshez vagy állattenyésztéshez is. Természetesen nagy baj, hogy ezek a magyar bevándorlók Amerikába érve, elhagyják ősi foglalkozásukat, amelylyel itt a legkönnyebben boldogulnának, de ennek oka legnagyobb részben a pénzhiány. Nem igaz a magyarok törvénytelensége sem. A magyar virtus duhajkodása néha ugyan kitor, de a magyarok által elkövetett bűntények száma csekély akár a többi nemzetiségekhez, vagy az amerikaihoz képest is.

## Carta canta.

In questa parte del giornale ci siamo occupati assai poco dell'affare Lorber-Zanella. Fu svolto e discusso esaurientemente nella parte ungherese, e noi lo considerammo come un semplice affare personale. Ma è bene pure considerarlo dal lato psicologico. Noi non ci siamo punto meravigliati che Riccardo Zanella abbia accusato il sig. Lorber di aver terrorizzato i ferrovieri. E' suo sistema di tenere per malfattori tutti coloro che si permettono di non riconoscerlo l'unico degno di onore e di gloria, o di opporsi alle sue aspirazioni, quali esse sieno.

Per quanto però egli ci abbia abituati a cotesti metodi di lotta, la polemica che si svolse, ce lo rivela sott'un aspetto che fino ad un certo punto può dirsi nuovo, poiché, sebbene egli sia avvezzo a generalizzare le cause sue personali, farle risalire alle più strambe origini, ancora non era arrivato a iperbole così ridicola.

L'avete letto il tipico ragionamento ch'egli fa precedere al fatto della sua vertenza col sig. Lorber? La ragione per cui il sig. Lorber lo ha accusato di essere stato da lui calunniato dinanzi al conte Teodoro Batthyány, presidente del fascio dei ferrovieri è questa: che nelle lotte politiche ed elettorali, quali si svolgono a Fiume, non c'è altro vero partito che si possa mettere di fronte al partito autonomo! Dite, lettori, se fra gente che abbia cervello a posto avete inteso mai ragionare con tanta logica, così fine, così meravigliosa.

Il sig. Lorber si è lamentato dunque al congresso dei ferrovieri di essere stato calunniato, non perché crede che in realtà è stato calunniato, ma perché a Fiume v'è un solo partito, l'autonomo, e a combatterlo non c'è altro partito, ma soltanto individui o gruppi d'individui che lo possano combattere. Fra le tante stramberie che si odono e si leggono, questa ha incontestabile diritto al primato.

Ma poi che cosa c'entra il partito in un affare puramente perso-

nale fra l'on. Zanella ed il signor Lorber?

Ha dato forse il partito autonomo l'incarico al Zanella di denunciare dinanzi al conte Teodoro Batthyány il signor Lorber come terrorizzatore? E' comodo questo sistema d'identificarsi col partito e immischiare questo nelle proprie faccende esclusivamente personali. Il Lorber non si lamenta del partito autonomo, non dice punto che questo lo ha calunniato. Parla di Zanella, accusa di calunniatore esclusivamente il Zanella.

Tutte le chiacchiere di costui del resto non valgono un zero. Quella brodolosa discorsa che è l'articolo Montatura è proprio una bislacca montatura che si appalesa tale di primo acchito.

Bando alte chiacchiere, messere, esse non risolvono le questioni.

Il Zanella confessa di aver privatamente narrato al conte Teodoro Batthyány che il signor Lorber ha terrorizzato i ferrovieri, due deputazioni dei quali si sarebbero recate a lui a narrarglielo. Il Zanella voleva una dichiarazione in iscritto. L'ha o non l'ha questa dichiarazione? Se non l'ha, vuol dire che non gliel'hanno data, e se non gliel'hanno data vuol dire o che non è vero che sieno state dallo Zanella o che mentivano.

Zanella stesso riconosceva la necessità della dichiarazione scritta che constatasse la verità del terrorismo lorberiano. Com'è allora che ha accusato il Lorber dinanzi al Batthyány? Finché egli non potrà dimostrare con documenti o testimonianze sufficienti che il Lorber ha terrorizzato, questi e tutte le persone di senno avranno diritto di credere che il Lorber stesso è stato calunniato. Di qui non si scappa. L'aver accusato privatamente non toglie nulla al carattere odioso dell'accusa.

## Zanella Rikárd botránja.

— Budapesti hangok. —

Végre egy igaz szót is olvashatunk az elbolondított fővárosi sajtóban Zanella Rikárd legújabb fiumei botránja felől. Ez igaz szót a szókimondó budapesti napilap, a „Magyar Szó“ írta meg, önként, minden telefonos szuggesztió nélkül. Röviden, de velősen megmondja véleményét a Zanella-Lorber-ügyben, mikor (éppen mint a *Fiumei Hirlap* tette) kijelenti, hogy Zanella képviselő inkorrektül viselkedett, mert „bár a Lorber ellen emelt vádatat Zanella szerint is csak irásos bizonyosság után lett volna szabad a szövetségi elnöknel bejelentenie, mégis ő (Zanella) a saját bevallása szerint is (lásd nyilatkozata „privátim“ szavát) élőszóval adta elő a rágalmatokat Batthyáynak, minden irott dokumentum nélkül. Szóval a M. Sz. szerint is denunciált a képviselő, bizonyítékok nélkül, tehát alaptalanul, egy tisztességes tisztviselőt!

Nagyon örülünk, hogy egyebekben is megegyez a „Magyar Szó“

véleménye a mieinkkel Zanella Rikárd, e politikai szélhámos felől. A „Magyar Szó” is kategorice kirírja alább erről az „urról”, hogy „Zanella, a ki különben nem egyszer bizonyította be, hogy magyarfaló . . . stb.

Ezen kis előbeszéd után atadjuk a szót a Magyar Szónak-nak, de avval a megjegyzéssel, hogy vele a vasutasszövetség felől csak abban az egyben értünk egyet, hogy e hatalmas testület néhány vezére igazán csak stréber, s jó volna, ha a vasutasok pokolba kergetnék ez alakokat.

A „Magyar Szó” cikke így hangzik:

#### A Zanella—Lorber ügy.

Tegnap már hirt adtunk arról, hogy a Vasutas Szövetség Zanella Rikárd fiumei alkotmánypárti képviselő panaszára foglalkozott Lorber József államvasuti tisztviselő ügyével, mert ez állítólag a fiumei választásnál a koalíció jelöltje ellen korteskedett. A Baththyáni Tivadar gróf által önkényesen dirigált szövetség tehát politikai pörben szerepelt mint bíróság és vagy azt volt hivatva elbírálni, hogy vajjon Lorber helyesen tett-e, hogy a függetlenségi jelölt mellett korteskedett, vagy pedig azt kellett meghatározni, hogy vajjon Lorbernek joga volt-e más jelölt, nem a koalíció jelöltje mellett, korteskedni.

Akár ez egyik, akár a másik esett áll fenn, a szövetség jogtalanul járt el. Már tegnap is jeleztük, hogy tisztára mellékes, hogy az ügy Lorberre nem járt semmiféle következzel, itt csak az a fontos tény domborodik ki, hogy a szövetség, a mely a vasutas érdekeket van hivatva szolgálni, ópen a vasutasokat teszi meg szolgálkák, politikai célok szolgálivá és eszközeivé.

Nagyon érdekes különben az ügyben Zanella képviselő nyilatkozata, amely teljes bizonyítékát nyújtja annak, hogy az egész szövetség mennyire eszköz Baththyáni Tivadar gróf kezében. Zanella ugyanis azt mondja, hogy több vasutas panasolta be előtte Lorbert, hogy a választás alatt az ellenpárt érdekében pressziót gyakorolt. Erre ő, Zanella kijelentette, hogy csak írásban beadott vádakat ju tathat el Baththyáni Tivadar grófhhoz, mint a Vasutas Szövetség elnökéhez. Kiemeli Zanella, hogy nézete szerint e felelet korrektségéhez szó nem férhet. Mégis annak dacára, hogy Zanella szerint az írásbeli panasz lehetett csak a korrek, a vádakat, sdját bevaltása szerint, előszóval adta elő Baththyáni-nak, aki azután a szövetség elé vitte az ügyet. Zanella, a ki különben nem egyszer bizonyította be, hogy magyarfaló, végezetül kijelenti, hogy Lorberrel szemben megteszi a megtorló lépéseket.

Az ügyet ezennel Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter figyelmébe ajánljuk. Ő jól tudja, hogy a szövetség nem azért alakult, hogy politikai tényező és irányító legyen s hogy politikai tekintetben tagjait befolyásolja, vagy hogy felettük politikai kérdésekben ítélkezzék. A szövetség hivatlos összeköttetésben áll az államvasutakkal, tagjainak tagsági díját hivatalból vonják le a vasutasok fizetéséből, tessék tehát velük szemben komoly ellenőrzést gyakorolni és ilyen Lorber-ügy szerű esetekben a legszigorubb megtorlás terére lépni. Öszlassa fel az egész szövetséget, amely úgy sem csinál egyebet, mint politizál. Vagy pedig a szövetség tagjai álljanak talpra és kergetssék pokolba vezéreiket, akik csak stréberkedésre és pénzjövövedelemre használják ki a szövetséget.

## HIREK.

— **Képviselők a tengerparti hadgyakorlatokon.** Mint Budapestről értesítenek, Montecuccoli admirális meghívta a magyar delegáció volt tagjait a szeptemberben Ragusa előtt tartandó tengeri hadgyakorlatokra, melyeken tudvalevőleg a király is részt vesz. A magyar vendégeknél külön jachtot bocsátanak rendelkezésre.

— **A királyné testvére.** Az uralkodó házak tagját sorra kedvet kapnak a vállalkozáshoz. Most Erzsébet királyné testvéréről, Lajos bajor hercegről kering ilyen hír. A herceg elválna született Bartolf Antoniától és a müncheni udvari színház egyik művésznőjét veszi feleségül, Lajos herceg fivére néhai Erzsébet királynénak és jelenleg 75 éves. 1859-ben lemondott elsőszülöttségi jogáról, hogy elvehesse szive választottját, Mendel Henriettet, akít Waldersee bárónó néven nemesi rangra emeltek. Az egyetlen gyermek, aki ebből a házasságból származott, Larisch grófné volt. aki elvált férjétől és jelenleg Bruck müncheni kamaranékes felesége, Waldersee bárónó 1891-ben Münchenben meghalt és Lajos herceg, aki akkor hatvanéves volt, Barth Antonia balettáncosnót vette nőül, ki a Bartolf nevet vette föl és nemességet kapott. Barth Antonia negyven évvel volt fiatalabb férjénél. A hercegi pár télen Münchenben, nyáron pedig Garnisch kastélyban lakott. Budapestén is gyakran megfordultak és annyira megszerették a magyarokat, hogy Münchenben magyar nyelvmestert fogadtak és megtanultak magyarul. Látszólag boldogan éltek és éppen ezért meglepő a válásukról szóló hír.

— **Az „Adria” meghurcolt elnökgazgatója.** Lánzy Leo udvari tanácsos, az „Adria” tengerhajózási társaság elnökgazgatója, Lázár Pál képviselő mentegető nyilatkozatára ma ezt az újabb levelet küldötte Marienbadból:

Tudomásul veszem Lázár Pál orsz. képviselő urnak a mai lapokban közzétett azt a nyilatkozatát, hogy ő nem rólam állította, hogy a kivándorlás után provizióban részesülök. Lázár Pál urnak kell legjobban tudnia, mit mondott a képviselőházban és így nyilatkozata után nyilván a hivatalos feljegyzés közlésében kell tévedésnek lennie. Ami pedig nyilatkozatának azt a részét illeti, hogy a vezetésem alatt álló bank közvetlenül vagy közvetve milyen viszonyban áll akár az Adriával, akár a Cunarddal, akár az idegenforgalmi vállalatlalt, vagy bárkivel a világon, elvi szempontból, melyet mindenki természetesnek fog eismerni — bár semmi titkolni való nincsen — azoknak egésze vagy részletei iránt semmi néven nevezendő hírlapi provokációkra reflektálni vagy polemikába bocsátkozni bankomnak nincsen szándékában. Egyébként a felelősséget, az arra hivatott tényezők előtt, a maga teljességében vállalom a tekintetben, hogy az összes vezetésem alatt álló vállalat üzletei a kereskedelmi tisztesség és korrektség legszigorubb követelményeinek mefelelnek. Lánzy Leo.

— **Pázmány lovag ellovagolt.** Az automata párt, egyik fő embere s a fiumei magyarságnak szégyenfoltja, Pázmány lovagot fegyelmi büntetésből saját költségére Pestre helyezték át. Nem használt a szerzett loyaltása által Fiumében, a klik protekciója, hiába fáradozott oly sokszor Sztérynyinél kebelbarátja Zanella. Elvitték — siratják nem lesz a ki majd a fiumei magyarság nevében Czinkezett—Pázmány aláírásokkal hirdesse a valódi és hamisítatlan olaszmagyar barátságot. Értesülésünk szerint e gyászos esetre a circolo letteratico s az autonom klub felvonata a gyászlobogót.

— **A székesfőváros népessége.** Budapestről jelentik: A statisztikai hivatal h. igazgatója most terjesztette be a polgármesterhez a legutóbbi fővárosi népszámlálás végleges adatait. A székesfőváros összes népessége 791.748 lélek, miből 394.484 férfi és 397.264 nő. A felekezetek közül ma is legszámosabb a római katolikus 475.836 lélekkel; utána következnek az izraeliták 186.047.

— **A hadgyakorlatok.** Az idej hadgyakorlatok tudvalevően augusztus végén Sziléziában fognak lezajlani, míg a parti gyakorlatokat szeptember első felében Dalmácia déli részén tartják meg. Szeptember 15-ére az összes gyakorlatok bevégződnek. A magyar csapatok az idén minden nagyobb ghorakort alól föl vannak men've. Tengeri és parti gyakorlatokon a megerősített svadronok mellett a következő csapatok vesznek részt: 15. hadtest (Sarajevo), a 7. (Sarajevo), 11. (Dolnja-Tuzla), 12. (Banjaluka), 1. (Moshtar), 2 (Trebinje) és 3. (Nevenja) hegyi csapatokkal.

— **Raktártisztviselők, mint fuvarosok.** A fiumei fuvarosok kebeléből egy küldöttség járt nálunk s felkért az alábbi panasz közlésére. A fuvarosok kérésének szivesen eleget tettünk, mert a mit alant panaszolnak, mi is méltánytalan sérelmüknek tartjuk s megszüntetését a raktár vállalat mindig igazságszerető igazgatóságától mi is kérjük. A fuvarosok papsza így szól:

T. c. raktár-részvénytársaság Fiumében! Több fuvaros és fuvaros-cég ama kérését hozzuk becses tudomásukra, vajjon az önök tudtával és beleegyezésével történik-e, hogy tisztviselők nemcsak mint fuvarosok, hanem mint fuvarkontrahekek is a helyi piacon működnek és ezenkívül még olyan cégekkel is üzleteket kötnek, amelyekkel önök is nagy üzleti összeköttetésben állnak. Adófizető fuvarosaink, akik lovaik munkáiból élnek, családfentartók, kénytelenek így azokkal versenyezni, a kikkel a versenyzést fel nem vehetik, miután itt helyben minden nagyobb üzlettulajdonos kedvezőbbnek véli a raktár r. t. tisztviselőivel, mint velünk üzleti összeköttetésbe állani. Miután ezen üzleti eljárás nemcsak a tisztviselők állásával inkompatibilis, hanem ezenfelül a kereskedelmi törvényekkel is ellenkezik, elhatározták: ha ezen ügyben önök részéről segítséget nem várhatunk, panaszunkat a m. kir. kereskedelmi miniszteriumhoz továbbítjuk.

Több fiumei fuvaros.

— **A két átkozott hajó.** A „japán”-hajó, mely a fiumei piacot elárasztja rongy portékával „exotikus” cégek alatt, ma kikötött a punto franco-ban. A „Slavonia” kivándorló-hajó pedig a jövő hétfőn fog a Zichy-móló mellett kikötni. Rája máris ezernél több elkívánczó magyar várakozik Fiumében.

— **Térzene.** A Jelliasich-ezred zenekara ma este félkilenc órakor zenét ad az Adamich-téren, ezzel a programmal: 1. Tegethoff, Rosenkranz indulója. 2. Quarany, nyitány Gomeztől. 3. Valse révée, Prochaskától. 4. Opera-vázlatok, Kuss ábrándja. 5. Cupid's Garden, Eugene intermezzója.

— **A vasutas sorsa.** Tegnap a szomszéd Buccari állomáson, hol a Fiume-Brajdicára tartó vasuti kocsi kból naponta egy rendkívüli vonatot állítanak össze, az összeállítást végző fiumei személyzet közül Kanizsai József kisegítő fékező lábát egy, a vonatra lökött koci összezúzta. A szerencsétlent a fiumei városi kórházba szállították.

— **La giustizia ha parlato.** Venlamo informati, nel modo più positivo, che la Procura del Re ha rimandatp la denuncia concernente l'affare dell'infermeria municipale, di cui la „Voce del Popolo” fece tanto rumore, per inesistenza di reato.

Francesco Cassio n'è dolente, perchè avrebbe voluto che venisse scoperto il vero montatore della macchina. Ad ogni modo la querela ch'egli sporge contro la „Voce

del Popolo” e contro l'infermiere Marsanich, forse varranno a fere qualche luce. Speriamo.

Intanto consigliamo il disgraziato Marsanich a studiare — vedete se siamo generosi — di mettere in armonia il racconto fatto ieri nella „Voce del Popolo” con quello fatto lunedì al „Popolo”. D'onde gli è venuta l'ispirazione di tante altre belle cose. S'è vantato di aver preso pel braccio il Cassio e di averlo fatto tremare. Si provi un po' a farlo!

E la „Voce del Popolo”? Siatene certi; domani farà parlare l'infermiere che dormiva.

— **Banda in piazza.** La banda militare si produrrá questa sera alle 8 in piazza Adamich col seguente programma: 1. „Tegethoff” marcia di Rosenkranz. 2. Ouverture nel „Guaray” — Gomez. 3. „Valse revee” di Prochaczka. 4. „Schizzi d'opera” fantasia di Kuss. 5. „Giardini di Cupido” intermezzo di Eugene.

— **Az orosz papírok hanyatlása.** A tegnapi nap folyamán a nyugati tőzsdéken még folytonosan hanyatlottak az orosz értékek s mai oroszországi politikai táviratok arra mutatnak, hogy a hanyatlás feltartóztatlanul tovább fog tartani.

— **Tűz a szomszédságban.** Az Ossoinack Miklós tulajdonát képező lopazzai birtokon ma este egynegyed kilenc órakor tűz ütött ki. A tűz egy körülbelül 120 méter hosszú és 14 méter széles istállóépületen kezdődött, amelyből a bent levő gazdasági állatokat a cselédség még idejében kibocsátotta. A fiumei tűzoltóság nyolc és fél órakor értesült a veszedelemtől és fél 10 előtt érkezett meg a tűz színhelyére. Ekkor már az egész hatalmas istállóépület lángokban állott, úgy, hogy a tűzoltóság kizárólag a szomszédos gazdasági épületek és lakóházak megmentésére szoritkozott. A tűz átcsapott egy szomszédos kis házikóra is és az istállóval határos erdőnek több fáját is elhamvasztotta. A tűz körülbelül fél 12-ig tartott. Minthogy a lokalizálás után is még gyakran csaptak fel a lángok az égő telepen, a rendőrszakasz a tűzoltósággal egyetemben künn maradt a helyszínen, hogy a tűz esetleges ujra kitörését megakadályozza.

— **Dichiarazione.** In risposta all'articolo pubblicato nel „Fiumei Hirlap”, dal titolo: *Sempre l'unico* la „Voce del Popolo” reca la narrazione che avrebbe fatta l'infermiere Marsanich sul fatto criminoso veramente pazzo ch'io avrei commesso sabato notte assieme ad un altro.

Calmo e tranquillo io attendo l'opera della giustizia, in cui ho piena fiducia. Si è parlato nel giornale suindicato di montature. Oh! si vedrà che razza di montature certa gente sa architettare.

La „Voce del Popolo” non riuscirá a farmi perdere la calma; continui l'opera sua, io mi limito a ripetere: riderá meglio chi riderá l'ultimo.

Le mie previsioni si sono avverate, vittima della montatura sará probabilmente il disgraziato Marsanich, l'infermiere; ma potrebbe pur darsi che alla sagacia dei giudici riesca venir in fondo, e scoprire i veri autori della macchina infernale con cui si vuole riuscire alla mia rovina.

Sebbene sappia che l'infermiere Marsanich è un semplice strumento, spogerò querela per calunnia anche contro di lui.

Dichiaro infine che continuerò sereno a sciorinare la verità, punto turbato dai magnanimi tentativi di turarmi la bocca. Continui la „Voce” a combattermi colle menzogne, io

rimarrò umile soldato della causa del vero.

Invoco soltanto sollecita e verso me pure severissima l'azione delle autorità cui spetta appurare i fatti portare luce e punire i malfattori

Francesco Cassio.

— **Murri Linda — drámahős.** Miután Murri Linda életének és porének tragikus történetét már könyvben megírta, előrelátható volt, hogy e hálás anyag szinpadra feldolgozása sem várhat sokáig magára. Egy olasz társulat „A Murri-pör vagy a bolognai dráma” című szindarabban Dél-Amerikában napról-napra nagy sikereket arat s győzelmes utján ez a szindarab mind újabb területeken hódít. Miután Buenos-Ayresben már learatott minden babért, most Montevideóban vendégszerepel a társulat. A mű szerzője Giraldi, az Olaszországban jól ismert büntetőjogi tanár, aki a dráma anyagát legelejétől kezdve egészen az ítéletig nagy részletességgel hat felvonásban írta meg.

— **Ne menjetek Hollandián át.** A magyar kivándorlóknak figyelmébe ajánljuk ezt az intelmet: A németalföldi kormány tekintettel az angol új bevándorlási törvényre, szükségét látta, hogy a legszigorúbban felügyeljen, az onnan keresztül akár Angolországba, akár Amerikába történő kivándorlásra. Feltétlenül megkövetelik, hogy az illető átutazók a szükséges iratokkal legyenek ellátva; de még így is számos nehézség merül fel, miért is óva intünk mindenkit az onnan át való kivándorlástól, mivel csak nagy költséget okoznak maguknak s céljukat még sem érik el.

— **A reggeli lapok hírei. Mozgósítási hírek.** Egyik belgrádi újság nyomán a ma reggeli budapesti hírlapok a magyar-osztrák hadikészültséget írják a szerb határon. Hírek szerint a horvát hatóságok parancsot adtak a délszerémségi parasztnak az aratás mielőbbi befejezésére. A Szerémségben osztrák katonai kvártélymesterek lakásokat rendeznek be egy egész hadtest számára, amely legközelebb a Szerémségbe fog jönni.

— **A gőzmalmok krimiesauja.** A budapesti malommunkásoknak a vasárnapi munkaszünet dolgában indított mozgalmá tegnap kedvezőtlen fordulatot vett. A munkaadók és munkások képviselői ugyanis sehogysem tudtak egymással megegyezni, minek következtében este hat órakor az összes budapesti malmok megszüntették a munkát és munkásaikat elbocsátó ták, tekintettel azonban arra, hogy maguk a munkások is belátták a malomigazgatók előzékenységét az ugyan eredmény nélkül maradt békéltető gyűlésen és hogy a malmok a vásárlást nem szüntették be, remélhető, hogy az üzem nem sokára újból megkezdődik. — **Alagut a La Manche alatt.** A jövő esztendőben az angol kormány törvényjavaslatot fog a parlament elé terjeszteni, amely egy, a La Manche alatt vezető alagut építésére vonatkozik. Az építési terv elkészítésével Douglas Fox mérnököt bízták meg.

## TÁVIRATOK.

### A képviselőház ülése.

Budapest, jul. 26. A képviselőház ma 11-kor Justh Gyula elnökle mellett ülést tartott. Elnök betérjeszti három vármegye kérvényét, hogy a Fejérváry-kormányt helyezték vád alá. A Ház a javaslatot tudomásul veszi. Az elnök jelenti továbbá, hogy a múlt képviselőházi ciklus alatt királyi kézirat érkezett a Ház feloszlására vonatkozólag február 19-én. A kéziratot a Ház nem vehette tudomásul, mert hivatalos faktor utján érkezett az le hozzá. A Ház a ki-

rályi kéziratot utólag tudomásul veszi. Elnök még négy tudomásul nem vett kéziratot ismertet, mit a Ház elfogad.

Hoitsy Pál előadó bemutatja az 1906-ik évre vonatkozó appropriációs javaslatot s kéri, hogy a Ház holnap tűzze ezt ki tárgyalásra. A Ház a kéréshez hozzájárul. **Gaál András**, a közlekedési bizottság előadója ismerteti a Pozsony-Bécs között létesítendő államvasut tervezetét. A Ház holnap foglalkozik a kérdéssel. **Kmetty Károly** szerint szükséges volna három napi időhalaszték az ügy tárgyalásához, tekintve annak fontosságát. A Ház azonban az előadó javaslatát fogadja el. Ebben a kérdésben azonban a függetlenségi képviselők erős vihart fognak támasztani, mert a Pozsony-Bécs közti villamos vasut felépítését magyar nemzeti szempontokból károsnak tartják. **Lázár Zoárd** mentelmi ügyekről tesz jelentést.

**Rátkay László** a gazdasági bizottság jelentését mutatja be, mit holnap tárgyal a Ház. A képviselőház eztán harmadszori felolvasásban elfogadja a vicinális vasutak tervezetéről szóló törvényjavaslatokat. Az ülés ezzel a múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítésével háromnegyed 12 órakor véget ért. A holnapi ülés 11 órakor kezdődik s a ma benyújtott kéreényeket és törvényjavaslatokat veszik tárgyalás alá.

### Parlamento ungarico.

Budapest, 26. - La seduta della Camera dei deputati viene aperta alle 11. Presiede Giulio Justh.

Il presidente presenta tre petizioni di altrettanti comitati, i quali chiedono che il gabinetto Fejervary sia messo in istato di accusa.

In seguito a proposta del presidente la Camera accoglie il rescritto reale del 19 febbraio, che a quel tempo avea respinto, perchè comunicato a mezzo di fattore non legalmente ufficiale.

Accoglie pure tre altri rescritti reali, non accettati per la stessa ragione.

Paolo Hoitsy presenta la relazione della commissione di finanza sul disegno di legge concernente le appropriazioni del 1906.

A. Gaal relatore della commissione alle comunicazioni presenta la relazione sulla ferrovia elettrica Pozsony-Vienna. Sarà messa all'ordine del giorno della seduta di domani.

Carlo Kmetty vorrebbe che si lasciassero tre giorni di tempo per lo studio del disegno che è di somma importanza.

Molti deputati quarantottini si propongono a combattere questo disegno come dannoso all'interesse nazionale.

Zoard Ladar presenta la relazione su parecchi casi d'incompatibilità.

Desiderio Ratky presenta una relazione della Commissione economica che si discuterà pure domani.

La Camera accoglie in terza lettura i disegni di legge sulle ferrovie locali che vengono rimessi alla Camera dei Magnati.

La seduta si chiude alle 11<sup>3</sup>/<sub>4</sub>. Domani seduta alle 10.

### Orosz forradalom.

Pétevár, jul. 26. A külföldi követségek védelmére kirendelt katonaságot ma mindentűt visszarendelték, mert a veszedelem a követ-ségek megtámadtatása körül elmúlt.

Pétevár, jul. 26. Az új miniszterelnök nyilatkozata, hogy szabad-elvű programot folytat a népet nagy mértékben megnyugtatta.

A letartóztatott forradalmárok.

Pétevár, július 26. A rendőrség és katonaság a forradalmi pártok vezéreit nagyrészt letartóztatta, minek következtében a forradalom erejét veszítette.

Pétevár, július 26. A rendőrség egy műhelyt fedezett fel, melyben bombákat gyártottak. Nagyon sok letartóztatás történt.

A lázadó hadsereg.

Varsó, jul. 26. A varsói katonai kerület egyik napiparancsa következtében az itt táborozó tüzérség és a vartüzérség fellázadt, a zendülőkhez műszaki csapatok is csatlakoztak. A zavargások alatt a tiszt kaszinóban tűz ütött ki. *Ivanov tábornok és néhány tiszt megsebesült.* A Vladikavakaz-ezred az éjjel elnyomta a felkelést.

Halál a cárra.

Páris, jul. 26. Pétevári magán-távirat szerint a forradalmárok halálra ítélték a cárt. A mérsékelt-elemek közbevetésére annyit enyhítettek az „ítéleten”, hogy a forradalmi szervezet a cárnak négynapos határidőt adott, hogy családjával külföldre utazzék, mert különben eljásztotta életét.

Rémuralom.

Moszkva, juli 26. A város „csendes” mert a hatalom a forradalom összes vezetőjét letartóztatta.

Pétevár, július 26. Az összes szocialista lap megjelenését betiltották s valamennyinek szerkesztője ellen pört indítottak.

Miért oszlatta fel a dumát a cár?

Páris, jul. 26. A „Liberte” szerint a cár július 21-én éjfél egy óráig várt a feloszlató ukáz aláírásával. Ekkor megjött Berlinből az értesítés, hogy a Mendelssohn-csoport nyélbe ütötte az új 625 milliós orosz kölcsönt s erre a cár rögtön aláírta az ukázt.

Zsidók rémülete.

Odessza, július 26. A zsidó lakosság közt óriási a rémület. Rettegnek a pogromtól, melytől mindnyájuk kiirtását várják. A zsidók

a zsidókórházba menekültek, a hol máig 10.000 zsidó szorong együtt.

### Választás a VII. kerületben.

Budapest, jul. 26. A VII. kerületben ma van a képviselőválasztás. Délután 2 óráig Barabásnak 570. Eötvösnek 606, Ulmann Jákónak 27 szavazata van. A választáson incidens is történt. Virág Géza, a VII. függetlenségi párt titkára pofon vágott egy Eötvös-párti bizalmi férfit. Az ügynek folytatása lesz.

### Választás Aradon.

Budapest, jul. 27. Aradon szintén ma van a képviselőválasztás. Délután 2 óráig Müllernek 298, Komjáthynek 208, Fényes Samu-nak 184 szavazata van.

### Dreyfust inzultálták.

Páris, július 26. Dreyfus kapitány tiszteletére katonatisztek fényes banketet adtak. Az ünnepelés közben egy őrnagy Dreyfust tetteleg inzultálta. Az eset nagy felháborodást keltett s az őrnagyot nyomban letartóztatták s fogságba vitték.

### Elezicni politiche.

Budapest, 26. Nella elezione del VII collegio, che ha luogo si presentarono 3 candidati: Bela Barabas che ottenne sino alle 2 570 voti; Carlo Eötvös 606; Giacomo Urmann 27.

Arad, 26. Ha qui la elezione politica. Ottennero voti: Müller ha avuto sino ad ora 298; Komjáthy 208; Sam. Fenes 184.

### Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle radio-activ

# Igmándi

### keserü-víz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél és székszorulásban szenvedőknek. — Kapható mindenütt kis és nagy üvegben. Fiumében:

Francesco Jechel drogeria üzletében.

## Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a jó hírnévnek örvendő

## MONTE VERDE

vendéglőt (Fiume, Via Ospedale 7. sz. alatt) átvettem.

**Kitünő magyar konyha, borok és sörök.**

**Remek árnyékos kerthelyiség.**

A n. é. közönség teljes bizalmát és pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

özv. **Reichenfeld Hermina.**

# Hela szájviz,

Sternbach gyógyszerésznél táblácska alakban, a jelenkor legjobb szájvize. Elismerő levelek Trani grófné ő királyi fensége, báró Weigel tábornagszernagtól, stb. stb. Egy üveg ára 1 korona. **Abbazia-gyógyszertár.**

